

SKUPŠTINA CRNE GORE

Odbor za ljudska prava i slobode

**Broj: 00-63-8/18-
Podgorica, 19. mart 2018. godine**

**PLAN AKTIVNOSTI ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE
ZA 2018. GODINU**

**Podgorica,
19. mart 2018. godine**

UVOD

Odbor za ljudska prava i slobode, kao stalno radno tijelo Skupštine Crne Gore, shodno članu 44 Poslovnika Skupštine Crne Gore „...razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na: slobode i prava čovjeka i građanina, sa posebnim osvrtom na manjinska prava, primjenu potvrđenih međunarodnih akata koji se odnose na ostvarivanje, zaštitu i unaprjeđivanje ovih prava, razmatra i zauzima stavove po predstavkama građana i pravnih lica koje se odnose na ostvarivanje prava građana; prati ostvarivanje dokumenata, mjera i aktivnosti za unaprjeđivanje nacionalne, etničke i druge ravnopravnosti, posebno u oblasti obrazovanja, zdravstva, informisanja, socijalne politike, zapošljavanja, preduzetništva, procesa odlučivanja i sl; učestvuje u pripremi i izradi dokumenata i usaglašavanju zakonodavstva u ovoj oblasti sa standardima u evropskom zakonodavstvu; sarađuje sa odgovarajućim radnim tijelima drugih parlamenata i nevladinim organizacijama iz ove oblasti.

Odbor u okviru svoje nadležnosti prati i ocjenjuje usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije i, na osnovu izvještaja Vlade, prati i ocjenjuje primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske unije.”

Donošenje Plana aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu predstavlja nastavak već uspostavljene prakse, započete donošenjem Plana aktivnosti Odbora za period od decembra 2010. do oktobra 2011. godine, sa ciljem da se doprinese planskom, sistematskom i koordinisanom djelovanju radi što efikasnijeg i kvalitetnijeg ispunjavanja obaveza koje nas očekuju na putu evropskih integracija.

Polazeći od preporuka sadržanih u Rezoluciji Evropskog parlamenta o Crnoj Gori, usvojenoj 16. marta 2017. godine i Nezvaničnog radnog dokumenta Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori (Non-paper) od novembra 2017. godine, Odbor za ljudska prava i slobode će i u 2018. godini nastaviti realizaciju aktivnosti u okviru procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Posebna pažnja biće posvećena praćenju realizacije obaveza utvrđenih revidiranim akcionim planovima Vlade Crne Gore za poglavlja 23 i 24 kako bi, shodno svojoj nadležnosti, Odbor dao doprinos ispunjenju preporuka Evropske komisije i izgradnji efikasnih institucija i vladavini prava.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu sačinjen je na osnovu:

- Rezolucije Evropskog parlamenta o Crnoj Gori, usvojene 16. marta 2017. godine,
- Nezvaničnog radnog dokumenta Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori, od novembra 2017. godine,
- Strategije za vjerodostojnu perspektivu proširenja i pojačano angažovanje EU na Zapadnom Balkanu, usvojene 6. februara 2018,
- Programa rada Vlade Crne Gore za 2018. godinu,
- aktivnosti Skupštine Crne Gore i
- jednog broja nerealizovanih aktivnosti iz Plana aktivnosti Odbora za 2017. godinu.

Plan Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu sadrži **22 aktivnosti**.

Plan aktivnosti sadrži pregled predloga zakona čije razmatranje je, shodno nadležnosti ovog radnog tijela, planirano tokom 2018. godine, a čije utvrđivanje je planirano Programom rada Vlade Crne Gore za 2018. godinu.

Planom su obuhvaćena **četiri predloga zakona**.

Takođe, sadrži i pregled izvještaja koje pojedini organi, saglasno zakonu dostavljaju Skupštini, a koje Odbor za ljudska prava i slobode razmatra kao nadležni odbor.

Planom je obuhvaćeno **11 izvještaja** (pet godišnjih izvještaja koje nadležni organi, saglasno zakonu dostavljaju Skupštini i godišnji izvještaji o radu i finansijskom poslovanju šest manjinskih savjeta koji su u skladu sa članom 33a Zakona o manjinskim pravima i slobodama dužni da nadležnom radnom tijelu Skupštine do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, podnesu izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju i izvještajem nezavisnog revizora).

U okviru kontrolne i nadzorne uloge Odbora planirano je razmatranje akata koje Odbor, **u skladu sa članom 68 Poslovnika Skupštine**, može tražiti od državnog organa. Po ovom osnovu, planirano je razmatranje **četiri akta** (tri strategije sa akcionim planovima za njihovo sprovođenje kao i Zaključna zapažanja Komiteta UN za prava djeteta o Drugom i Trećem periodičnom izvještaju Crne Gore o primjeni Konvencije UN o pravima djeteta).

U skladu sa Akcionim planom za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine utvrđeno je **praćenje realizacije Zaključaka Skupštine**, donesenih povodom razmatranja:

- Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2016. godinu,
- Izvještaja o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2016. godinu,
- Izvještaja o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2016. godini,
- Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2016. godinu,
- Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu,
- Izvještaja o ostvarivanju prava mentalno oboljelih lica lišenih slobode, smještenih u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija,
- Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i
- Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama.

Takođe, u skladu sa članom 75 Poslovnika Skupštine planirana su **dva kontrolna saslušanja**, a u skladu sa članom 73 **dva konsultativna saslušanja**. Planirana je i **jedna tematska sjednica i jedna konferencija**.

Planirane su **dvije posjete** Odbora- Parlamentu Republike Slovenije (Komisiji za peticije, ljudska prava i jednake mogućnosti) i Ombudsmanu Republike Slovenije i posjeta Dnevnom centru za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Nikšiću (Odjeljenju 27+).

Odbor, shodno čl. 208, 209 i 210 Poslovnika Skupštine, planira **nastavak saradnje sa radnim tijelima parlamenata drugih država i radnim tijelima parlamentarnih skupština međunarodnih organizacija i drugim međunarodnim strukturama** u cilju razmjene iskustava i znanja važnih za proces evropskih integracija.

****

Osvrt na stanje u Crnoj Gori i ostalim zemljama Zapadnog Balkana dat je u **Strategiji za vjerodostojnu perspektivu proširenja i pojačano angažovanje EU na Zapadnom Balkanu, usvojenoj 6. februara 2018. godine.**

U ovoj **Strategiji** Evropska komisija je najavila **šest vodećih inicijativa**- posebnih akcija koje će Evropska unija preduzeti narednih godina kako bi podržala transformacijske napore Zapadnog Balkana u oblastima od zajedničkog interesa. Te vodeće inicijative su usmjerene na posebne oblasti od zajedničkog interesa: vladavinu prava, bezbjednost i migracije, socio-ekonomski razvoj, saobraćajno i energetske povezivanje, digitalnu agendu, pomirenje i dobrosusjedske odnose. U ovim oblastima predviđene su konkretne akcije u periodu od 2018. do 2020.

U svom govoru o stanju u Uniji u 2017. godini predsjednik Evropske komisije Žan-Klod Junker je izjavio: „*Ako želimo veću stabilnost u našem susjedstvu, onda moramo da održimo vjerodostojnu perspektivu proširenja za Zapadni Balkan. Jasno je da neće biti daljeg proširenja tokom mandata ove Komisije i ovog Parlamenta. Nijedan kandidat nije spreman. Ali nakon toga, Evropska unija će imati više od 27 članica. Kandidati za pristupanje moraju u pregovorima dati najveći prioritet vladavini prava, pravosuđu i osnovnim pravima.*“

U Strategiji se navodi da će zemlje Zapadnog Balkana **moći da se pridruže Evropskoj uniji** kada ispune kriterijume iz člana 49 Ugovora o Evropskoj uniji, uključujući i kriterijume iz Kopenhagena. Iako **nijedna zemlja danas ne ispunjava ove kriterijume, region je znatno napredovao** od kraja devedesetih. Sve u svemu, značajan napredak je ostvaren kako u reformama, tako i u prevazilaženju razarajućeg nasljeđa rata i sukoba. Međutim, kako bi zemlje **ispunile sve uslove za članstvo i ojačale svoje demokratije, neophodne su sveobuhvatne i ubjedljive reforme u ključnim oblastima**, a naročito u oblasti vladavine prava, konkurentnosti, regionalne saradnje i pomirenja.

Takođe se navodi da sprovođenje reformi u oblasti **vladavine prava, osnovnih prava i dobrog upravljanja** ostaje najvažnije pitanje za Zapadni Balkan. To je ključno mjerilo na osnovu kojeg će EU procjenjivati izgleda ovih zemalja. Ovaj region mora snažnije i vjerodostojnije prihvatiti ove osnovne vrijednosti EU. Njihovo nepoštovanje takođe odvraća investicije i trgovinu. **Jačanje vladavine prava nije samo institucionalno pitanje. Ono zahtijeva društvenu transformaciju.**

Ocjenjuje se i sledeće: „*Osnovna prava su u velikoj mjeri zagarantovana zakonodavstvom zemalja Zapadnog Balkana, ali je potrebno više učiniti kako bi se osiguralo da se u praksi potpuno primjenjuju. Naročito je potrebno usmjeriti se na zaštitu slobode izražavanja i nezavisnost medija kao stuba demokratije. Neophodni su odlučni naponi za zaštitu manjina i borbu protiv diskriminacije, naročito Roma, čije socijalno uključivanje treba snažnije promovisati, kao i LGBTI zajednice. Takođe je neophodno obezbijediti ravnopravnost žena i muškaraca, a potrebno je riješiti i pitanje nasilja u porodici.*“

U narednim godinama sve zemlje Zapadnog Balkana će imati priliku da krenu naprijed na putu ka EU **na osnovu svojih sopstvenih zasluga i brzinom kojom ih postižu**. Crna Gora i Srbija su trenutni predvodnici u procesu. Albanija i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija ostvaruju značajan napredak na svom evropskom putu i Komisija je spremna da pripremi preporuke za otvaranje pregovora o pristupanju, na osnovu ispunjenih uslova. Komisija će početi sa izradom Mišljenja o zahtjevu za članstvo Bosne i Hercegovine nakon što dobije sveobuhvatne i kompletne odgovore na Upitnik. Uz trajne napore i angažovanje, Bosna i Hercegovina bi mogla postati kandidat za pristupanje. Kosovo ima priliku da postigne održiv napredak sprovođenjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i da ubrza svoj put ka EU kada objektivne okolnosti to dozvole. Kosovo će takođe imati značajne koristi od konačnog sporazuma o normalizaciji sa Srbijom.

Strategija naglašava da **lideri moraju da preuzmu punu odgovornost** i da vode svojim primjerom. Moraju izbjegavati i osuđivati sve izjave ili djelovanja koja bi mogla podstaći međuetničke tenzije i moraju se aktivno suprotstavljati nacionalističkim narativima. U EU nema mjesta zapaljivoj retorici, a još manje veličanju ratnih zločinaca, sa bilo koje strane.

Strategija ističe i **potrebu da EU spremno dočeka nove članice kada one budu ispunile kriterijume.**

****

POLAZEĆI OD:

1) REZOLUCIJE EVROPSKOG PARLAMENTA O CRNOJ GORI, USVOJENE 16. MARTA 2017. GODINE u kojoj:

IZVOD iz Rezolucije:

„Evropski parlament:

1. *pozdravlja kontinuirani napredak u integraciji Crne Gore; pozdravlja činjenicu da je Crna Gora ostvarila postojan napredak u pregovorima o pristupanju, napominjući da je do sada otvoreno 26 pregovaračkih poglavlja, a dva su privremeno zatvorena; poziva Savjet da ubrza pregovore sa Crnom Gorom; **podstiče otvaranje i zatvaranje dodatnih poglavlja u pregovorima o pristupanju 2017. godine; pohvaljuje crnogorsku Vladu za donošenje Programa pristupanja Crne Gore EU za period 2017. – 2018.; podstiče Crnu Goru da ubrza tempo reformi, poveća svoje napore u pogledu ispunjavanja svih referentnih mjerila i da nastavi fokusiranje na bitne djelove pristupnog procesa; podsjeća da je ključno ostvariti konkretne rezultate sa snažnim i održivim sprovođenjem, naročito u oblasti vladavine prava, pravde i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala;***
6. *i dalje je duboko zabrinut zbog polarizovane klime u toj zemlji i opozicionog bojkota parlamentarnih aktivnosti; **poziva opoziciju da iskoristi ponudu crnogorskog premijera za učešće u Vladi u zamjenu za završetak bojkota;** ponovo ističe potrebu da sve političke snage ponovo započnu konstruktivni dijalog i saradnju u okviru crnogorskog Parlamenta; **poziva na dalje jačanje parlamentarnog nadzora nad pristupnim procesom i kapaciteta za budžetski nadzor;** pohvaljuje Parlament zbog toga što i dalje pokazuje visok nivo transparentnosti; izražava zabrinutost zbog nesrazmjerne upotrebe policijske sile tokom protesta protiv vlade; **kontinuirano insistira na potrebi za adekvatnim praćenjem afere „Snimak”;** **poziva na poboljšanje parlamentarnog nadzora sprovođenja mjera za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije;***
14. *pozdravlja poboljšanje pravnog okvira za borbu protiv trgovine ljudima; međutim ističe da je **potrebno poboljšanje u pogledu identifikacije žrtava trgovine ljudima i njihovog pristupa pomoći, naknadama i mjerama zaštite;***
17. *primjećuje određeni napredak u poboljšanju položaja manjina, uključujući dovršavanje nekoliko zakonodavnih reformi radi dodatnog usklađivanja sa evropskim i međunarodnim standardima ljudskih prava; pozdravlja donošenje Strategije i Akcionog plana za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana za period 2016. – 2020.; **poziva da se tom Akcionom planu dodijele adekvatna sredstva kako bi se mogao sprovesti na odgovarajući način;** izražava zabrinutost zbog dvostruke diskriminacije sa kojom se suočavaju Romkinje te u pogledu pristupa Roma, egipatske manjine i Aškalija zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju, stanovanju i zapošljavanju; **podstiče nadležna tijela da nastave ulagati više napora u zaštitu prava pripadnika LGBTI zajednice; poziva nadležna tijela da preduzmu dodatne napore za podizanje nivoa svijesti protiv diskriminacije u opštoj javnosti;** i dalje je zabrinut zbog toga što osobama s invaliditetom još uvijek nije omogućen pristup većini javnih zgrada, uključujući bolnice i univerzitete, te da je broj zaposlenih osoba s invaliditetom i dalje vrlo ograničen; poziva na dalje mjere zaštite kako bi se zaštitio multietnički identitet područja Boke Kotorske;*

18. poziva na dodatno jačanje institucija za ljudska prava, uključujući Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i smatra da bi se njihovo znanje o međunarodnom i evropskom pravu i standardima o ljudskim pravima trebalo povećati; izražava zabrinutost zbog nedostatka jedinstvenog pristupa i blagih kazni za kršenje ljudskih prava;
19. i dalje je zabrinut zbog stalno prisutnog rodno zasnovanog porodičnog i seksualnog nasilja, izostanka krivičnog gonjenja i odgovarajućih osuda počinitelaca u skladu sa međunarodnim normama i zbog nedjelotvornog pružanja podrške i zaštite žrtvama; poziva na donošenje mjera kojima će se uspostaviti odgovarajuće službe za zaštitu, unaprijediti relevantna međuinstitucionalna koordinacija, djelotvorno iskoristiti nova jedinstvena baza podataka o slučajevima porodičnog nasilja, te sprovesti Strategija o zaštiti od nasilja u porodici za period 2016. – 2020.; naglašava važnost obrazovanja i osposobljavanja zaposlenih u državnim institucijama za rad sa žrtvama; poziva nadležna tijela da obezbijede ispravnu zaštitu, dugoročan smještaj, finansijsku podršku i obrazovne programe za žrtve prisilnih brakova, kao i efikasno gonjenje i kažnjavanje počinitelaca; ističe važnost podsticanja zastupljenosti žena u politici, uključujući na ključnim pozicijama za donošenje odluka, kao i njihov pristup tržištu rada i bolju zastupljenost na njemu; poziva na razvoj javne politike koja pomaže u uspostavljanju ravnoteže između posla i porodice; prima k znanju kontinuirano sprovođenje Akcionog plana za rodnu ravnopravnost za period 2013. – 2017.; podstiče nadležna tijela da obezbijede dovoljno sredstava za njegovo sprovođenje; napominje da postoje izazovi u koordinacijskim politikama koje se odnose na djecu i da je nasilje nad djecom i dalje problem;
20. poziva crnogorska nadležna tijela da preduzmu odgovarajuće mjere za sprečavanje nasilja nad djecom, trgovine ljudima i prisilnih dječjih brakova, koje i dalje prijavljuju nevladine organizacije;
21. naglašava potrebu da se stalno i ozbiljno radi na usklađivanju crnogorskog pravnog sistema sa međunarodnim pravnim standardima za ljudska prava i slobode osoba sa invaliditetom, kako bi se obezbijedilo da se poštuju načela vladavine prava, ustavnosti i zakonitosti;
30. napominje da je javna potrošnja za obrazovanje i dalje na nižem nivou od prosjeka u EU; naglašava potrebu da se uvedu neophodne mjere, naročito u pogledu rane brige o djeci i predškolskog obrazovanja, u kojem učestvuje razočaravajuće mali broj djece i koji je daleko ispod cilja EU od 95 % djece do 2020. godine; smatra da je posebnu pažnju potrebno obratiti na nedostatak pristupa osoba s invaliditetom nekim javnim univerzitetima,

I

2) STRATEGIJE ZA VJERODOSTOJNU PERSPEKTIVU PROŠIRENJA I POJAČANO ANGAŽOVANJE EU NA ZAPADNOM BALKANU, usvojene 6. februara 2018. godine u kojoj se navodi:

“ Osnovna prava su u velikoj mjeri zagarantovana zakonodavstvom zemalja Zapadnog Balkana, ali je potrebno više učiniti kako bi se osiguralo da se u praksi potpuno primjenjuju. Naročito je potrebno usmjeriti se na zaštitu slobode izražavanja i nezavisnost medija kao stuba demokratije. Neophodni su odlučni naponi za zaštitu manjina i borbu protiv diskriminacije, naročito Roma, čije socijalno uključivanje treba snažnije promovisati, kao i LGBTI zajednice. Takođe je neophodno obezbijediti ravnopravnost žena i muškaraca, a potrebno je riješiti i pitanje nasilja u porodici. “ (str. 4 i 5 Strategije)

ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ĆE,

uzimajući u obzir preporuke sadržane u ovim dokumentima, kao i nalaze i preporuke sadržane u Nezvaničnom radnom dokumentu Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori, od novembra 2017. godine,

a u cilju daljeg snaženja Odbora i kontinuiteta s aktivnostima ovog radnog tijela u prethodnom periodu, posebnu pažnju u ovoj godini posvetiti aktivnostima i nadležnim institucijama koje treba da obezbijede veću efikasnost u oblasti: zaštite od diskriminacije, prevencije torture, zaštite prava lica lišenih slobode, zaštite ličnih podataka, prava lica sa invaliditetom, sa posebnim akcentom na prava djece sa teškoćama u razvoju i zaštitu prava djeteta u cilju dostizanja standarda definisanih Konvencijom UN o pravima djeteta,

zbog čega će u Planu aktivnosti za 2018. godinu akcenat biti usmjeren na aktivnosti koje se odnose na:

- implementaciju donešenih zakona, jačanjem kontrolne uloge Odbora (čl. 68, 73, 75 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore);
- zaštitu od diskriminacije,
- prevenciju torture i drugih oblika nečovječnog, surovog ili ponižavajućeg postupanja, u skladu sa preporukama Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT),
- zaštitu prava lica lišenih slobode;
- zaštitu ličnih podataka;
- zaštitu prava lica sa invaliditetom, sa posebnim akcentom na djecu sa teškoćama u razvoju;
- zaštitu prava djeteta u cilju dostizanja standarda definisanih Konvencijom UN o pravima djeteta i
- intenziviranje međunarodne saradnje sa subjektima koji se bave pitanjima zaštite ljudskih prava i sloboda, savjetodavnim tijelima Savjeta Evrope i Evropske unije, daljim jačanjem konstruktivne uloge koju Crna Gora ima u regionalnoj saradnji i nastavkom saradnje koju Odbor ima sa odgovarajućim radnim tijelima drugih parlamenata, kao i učešćem članova Odbora na seminarima, konferencijama i drugim međunarodnim aktivnostima, na poziv međunarodnih organizacija, u skladu sa čl. 208, 209 i 210 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

PREGLED PLANIRANIH AKTIVNOSTI

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
1.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Predlog zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola	<i>U aprilu je Skupština usvojila novi Zakon o manjinama koji bi trebalo da eliminiše rizik od sukoba interesa u procesu dodjele sredstava manjinama i doprinese da cijeli okvir bude usklađen sa preporukama Venecijanske komisije Savjeta Evrope. Podzakonski akti za njegovu implementaciju još nijesu usvojeni, a kapaciteti MLjMP-a treba da se ojačaju kako bi se osigurala efikasna primjena nove procedure raspodjele sredstava za manjine. (str.11)</i>	Predlog zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola utvrđen na 47. sjednici Vlade CG, 2. 11.2017. godine, ali još nije dostavljen Skupštini	II kvartal 2018.
2.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini sa Izvještajima o radu i finansijskom poslovanju manjinskih savjeta za 2017. Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom razmatranja Izvještaja o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2016. godini, objavljenog u „Službenom listu CG“, broj 37/17 (član 162 Poslovnika Skupštine-kontrolna uloga)	<i>U aprilu je Skupština usvojila novi Zakon o manjinama koji bi trebalo da eliminiše rizik od sukoba interesa u procesu dodjele sredstava manjinama i doprinese da cijeli okvir bude usklađen sa preporukama Venecijanske komisije Savjeta Evrope. Podzakonski akti za njegovu implementaciju još nijesu usvojeni, a kapaciteti MLjMP-a treba da se ojačaju kako bi se osigurala efikasna primjena nove procedure raspodjele sredstava za manjine. Uprkos određenom napretku u pogledu Roma koji žive u Crnoj Gori, uključujući u oblasti pristupa zdravstvenim uslugama i stambene situacije romskih interno raseljenih lica, Romi i dalje ostaju najugroženija i najdiskriminisanija zajednica u različitim oblastima života, pri čemu su Romkinje izložene dvostrukoj diskriminaciji. Pristup Roma zapošljavanju je veoma nizak, a stope napuštanja škole ostaju visoke i nije posvećena dovoljna pažnja obrazovanju za odrasle. Među glavnim izazovima koje treba riješiti u bliskoj budućnosti su i stambeni uslovi domicilnih Roma, rizik od iseljenja u određenim opštinama i učešće Roma u lokalnoj samoupravi. Ne postoji pravilnik o procedurama iseljenja. Potrebno je dodatno uložiti napore u vezi sa zaštitom i promocijom romskog jezika i institucionalizacijom posrednika u oblastima zdravstva, obrazovanja i zapošljavanja. (str.11)</i>	Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini (I kvartal 2018.)	II kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
3.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	<p align="center">Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2017. godinu</p> <p>Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2016. godinu, objavljenog u „Službenom listu CG“, broj 30/17</p> <p>(član 162 Poslovnika Skupštine-kontrolna uloga)</p>	<p><i>Još uvijek treba poboljšati sveukupnu svijest institucija i pravosuđa o pravima zaštićenim EKLJP-om, njihovoj spremnosti da primjenjuju standarde u svakodnevnoj praksi i kvalitet obrazložena odluka, uključujući i one Ustavnog suda. Crna Gora je svjesna situacije i u toku je nekoliko aktivnosti u ovoj oblasti, uključujući izgradnju kapaciteta u pravosuđu i objavljivanje odabranih predmeta ESLJP-a na početnoj internet stranici Vrhovnog suda. (str.8)</i></p> <p><i>Što se tiče promovisanja i sprovođenja ljudskih prava, dvije glavne institucije u ovoj oblasti, Ministarstvo za ljudska prava i manjine (MLJMP) i Zaštitnik nastavili su da dobijaju EU i međunarodnu pomoć, u cilju jačanja svojih kapaciteta i tako budu u mogućnosti da ispune svoj mandat. Međutim, kapaciteti MLJMP-a i dalje su ograničeni. MLJMP je počeo da se bavi ovim nedostacima i planira da poveća svoje osoblje od 25 sa dodatne tri osobe. MLJMP treba da poboljša svoje strateško planiranje i da se bolje pozabavi potrebom za obukama zaposlenih o standardima ljudskih prava. Takođe, i dalje treba da uspostavi jače i transparentnije procedure za dodjelu i upravljanje sredstvima za manjine i za vjerske zajednice, uključujući i uspostavljanje mehanizama unutrašnje kontrole. Što se tiče Zaštitnika, može se primjetiti kontinuirano poboljšanje njihovog rada u nekoliko aspekata: vidljivosti, terenske aktivnosti, kao i efikasnosti i produktivnosti u pogledu obrade primljenih žalbi i davanja preporuka. Sve veći broj slučajeva prijavljenih Zaštitniku potvrđuju porast povjerenja javnosti u instituciju. Uloga Zaštitnika postala je još vidljivija u borbi protiv diskriminacije. Saradnja sa OCD ostaje pozitivna, međutim, i dalje je potreban sistematski i planski pristup konsultacijama s OCD. Uprkos ovim poboljšanjima i povećanju broja zaposlenih u prošlosti, kapaciteti sektora koji se bave ljudskim pravima i antidiskriminacijom moraju biti poboljšani kako bi im se omogućilo efikasno rješavanje podnesenih žalbi.</i></p> <p><i>Dodatno, i dalje je potrebno poboljšati međuinstitucionalnu saradnju između Zaštitnika, MLJMP-a i skupštinskog Odbora za ljudska prava. Finansijska sredstva obezbjeđena objema institucijama nijesu dovoljna da im omoguće efikasno izvršavanje zadataka. (str.8)</i></p> <p><i>Što se tiče antidiskriminacije, izmjene Zakona o zabrani diskriminacije sa ciljem usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU usvojene su u junu, dok su predmeti u sudu i dalje rijetki. Cini se da je najveći stepen diskriminacije prisutan u oblasti zapošljavanja prema kriterijumu političke pripadnosti. Poboljšao se rad Institucije Zaštitnika u ovoj oblasti, ali njegovi kapaciteti treba da se dodatno ojačaju. Napravljen je napredak ka kriminalizaciji rasističkog i govora mržnje novim izmjenama Krivičnog zakonika iz jula 2017, dok broj gonjenja ostaje nizak. Što se tiče prava djeteta, još uvijek treba da se usvoje izmjene Porođičnog zakona koje se odnose na pravnu definiciju djeteta. Institucija Zaštitnika nastavila je sa svojim aktivnostima podizanja svijesti u ovoj oblasti. Ostaju izazovi u koordiniranju politika u vezi sa djecom, jer nijedno ministarstvo nema ukupnu odgovornost. Organizacije civilnog društva i dalje prijavljuju prosjačenje djece, kao i prisilne brakove. I dalje postoji zabrinutost zbog nasilja nad djecom, kao i zbog visoke društvene tolerancije prema fizičkom kažnjavanju djece, i postupanja prema maloljetnicima u zatvorima. Crna Gora mora da pokaže proaktivniji pristup u ovoj oblasti. (str.10)</i></p>		II kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
4.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Izveštaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017. godinu Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom razmatranja Izveštaja o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2016. godinu, objavljenog u „Službenom listu CG“, broj 30/17 (član 162 Poslovnika Skupštine-kontrolna uloga)	<i>Po pitanju zaštite ličnih podataka, izmjene Zakona o zaštiti podataka o ličnosti vezane za video nadzor su usvojene u martu. Nastavljene su aktivnosti na izgradnji kapaciteta u cilju jačanja Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, a do kraja juna zaposleno je devet novih službenika. Još nije započet rad na usaglašavanju zakonodavnog okvira, uključujući i Zakon o zaštiti podataka o ličnosti s novom pravnom tekovinom u ovoj oblasti. (str.9) U aprilu su usvojene izmjene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama, usklađivanjem sa Direktivom o ponovnom korištenju informacija javnog sektora, kako je revidirano Direktivom 2013/37/EU. Dok se od izmjena očekuje da ubrzaju postupak dobijanja informacija, postoji zabrinutost zbog povećanog trenda proglašavanja informacija povjerljivim od strane vlasti, čime ih isključuje iz opsega primjene Zakona. (str. 7)</i>		II kvartal 2018.
5.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Strategija manjinske politike 2018-2023. s Akcionim planom za sprovođenje Strategije, za 2018. godinu	<i>Vidjeti nalaze i/ili preporuke za aktivnost 2.</i>	-	II kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
6.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2017. godinu Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom razmatranja Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2016. godinu, objavljenog u „Službenom listu CG“, broj 91/17 (član 162 Poslovnika-kontrolna uloga)	Vidjeti nalaze i/ili preporuke za aktivnost 2.	-	II kvartal 2018.
7.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu (član 162 Poslovnika Skupštine-kontrolna uloga)	<i>Crna Gora je nastavila da radi u cilju potpunog sprovođenja svih preporuka Evropskog komiteta za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja (CPT). Nacionalni preventivni mehanizam funkcioniše kao poseban odsjek u nadležnosti Zaštitnika. Njegovi kapaciteti su ojačani, a rezultati njegovog rada pokazuju sve veću nezavisnost. Kašnjenja u istraživanju i procesuiranju slučajeva navodnog nasilja od strane službenika za sprovođenje zakona koja i dalje traju, uključujući i one koji su se desili tokom opozicionih protesta u oktobru 2015, pokazuju teškoće u iskorjenjivanju zlostavljanja i uspostavljanju evidencije o odvracajućim sankcijama. Isto važi i za slučajeve nasilja u zatvorima. U odnosu na slučajeve policijskog nasilja tokom protesta u oktobru 2015. otvoreno je 13 slučajeva, od kojih osam počinioca još nije identifikovano. Optužnice su podignute u dva slučaja za koja su suđenja u toku. U posebnom slučaju komandant policije je osuđen pravosnažnom presudom na 5 mjeseci zatvora zbog nepoštovanja obaveze pokretanja istrage o ovim događajima. U julu je Ustavni sud donio odluke u tri slučaja kojim se utvrđuje nedostatak djelotvornih istraga u vezi sa nečovječnim postupanjem službenika policije tokom pomenutih protesta. Istraživanje ovih slučajeva otežava nemogućnost identifikovanja oficira koji su nosili maske tokom akcije. Izmjene Zakona o unutrašnjim poslovima koje su još u pripremi predviđaju da se riješi ovaj problem. Takođe, aktivnosti pravosuđa u slučajevima nasilja u zatvoru tokom 2015. još uvijek su u toku, izuzev jednog slučaja u kojem je službenik Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija osuđen na pet mjeseci zatvora u martu zbog nanošenja teške tjelesne povrede zatvoreniku. Što se tiče zatvorskog sistema, materijalni uslovi nastavljaju da se poboljšavaju kroz male obnove objekata, ali su sveukupno loši. Isto važi i za medicinsku podršku i uslove rada osoblja. U junu usvojeno je novo Uputstvo o zdravstvenoj zaštiti pritvorenika i zatvorenika u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, koje, između ostalog, propisuje proceduru inicijalne medicinske kontrole pri prijemu i poboljšano vođenje medicinske evidencije. I dalje ima nedostataka u oblasti rehabilitacije i resocijalizacije. Predviđena je obnova zatvora u Bijelom Polju i pritvorskih prostorija u nekoliko opština, kao i planovi za posebnu ustanovu za zdravstveno zdravlje u okviru Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija. (str.8 i 9)</i>		III kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
8.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Međunarodna aktivnost Posjeta Parlamentu Republike Slovenije (Komisiji za peticije, ljudska prava i jednake mogućnosti) i Ombudsmanu Republike Slovenije, radi razmjene iskustava	-		III kvartal 2018.
9.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Konsultativno saslušanje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, ministra rada i socijalnog staranja, ministra zdravlja, ministra prosvjete, ministra pravde, ministra za ljudska i manjinska prava, ministra finansija i ministra unutrašnjih poslova na temu: “Implementacija Akcionog plana za sprovođenje Strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja od 2017-2021. i aktivnosti preduzete na implementaciji preporuka iz Izvještaja o evaluaciji sistema za praćenje stanja dječjih prava u Crnoj Gori za period 2014-2017. koju je, na zahtjev UNICEF-a, pripremila Coram International at Coram Children’s Legal Centre” (član 73 Poslovnika Skupštine)	<i>Što se tiče prava djeteta, još uvijek treba da se usvoje izmjene Porodičnog zakona koje se odnose na pravnu definiciju djeteta. Institucija Zaštitnika nastavila je sa svojim aktivnostima podizanja svijesti u ovoj oblasti. Ostaju izazovi u koordiniranju politika u vezi sa djecom, jer nijedno ministarstvo nema ukupnu odgovornost. Organizacije civilnog društva i dalje prijavljuju prosjačenje djece, kao i prisilne brakove. I dalje postoji zabrinutost zbog nasilja nad djecom, kao i zbog visoke društvene tolerancije prema fizičkom kažnjavanju djece, i postupanja prema maloljetnicima u zatvorima. Crna Gora mora da pokaže proaktivniji pristup u ovoj oblasti. (str.10)</i>		III kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
10.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Razmatranje (radi upoznavanja) Zaključnih zapažanja Komiteta UN za prava djeteta o Drugom i Trećem periodičnom izvještaju Crne Gore o primjeni Konvencije UN o pravima djeteta (sjednica Komiteta UN planirana 14.maja-1. juna 2018. godine)	<i>Vidjeti nalaze i/ili preporuke za aktivnost 9.</i>		III kvartal 2018.
11.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Posjeta Dnevnom centru za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Nikšiću (Odjeljenje 27+)	<i>Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva o ostvarivanju prava osoba sa invaliditetom sa međunarodnim standardima, posebno Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom, sporo napreduje. Uprkos usvajanju Analize usklađenosti zakona sa Zakonom o zabrani diskriminacije osoba sa invaliditetom u 2016. do sada su usaglašena samo četiri zakona. Ne postoji jasan budžet koji je dodijeljen za implementaciju strateškog i pravnog okvira u ovoj oblasti. Crna Gora i dalje treba da obezbjedi redovnu i održivu finansijsku podršku organizacijama osoba sa invaliditetom, poboljša mehanizme konsultacija s osobama sa invaliditetom i njihovih reprezentativnih organizacija i da usvoji sveobuhvatnu strategiju deinstitucionalizacije, kao i sveobuhvatnu strategiju o pristupačnosti. Potrebno je da se nastavi s prilagođavanjem javnih zgrada potrebama osoba sa smanjenom pokretljivošću. Crna Gora takođe treba da isprati preporuke iz posmatračkog izveštaja OEBS/ODIHR-a iz 2016. u pogledu pristupačnosti biračkih mjesta osobama sa invaliditetom. Rad na izmjenama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji je odložen, a usvajanje, prvobitno predviđeno 2016, sada je planirano 2018. Pitanje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i adekvatno trošenje sredstava takođe treba da se riješi u saradnji sa relevantnim akterima. (str.10 i 11)</i>		III kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
12.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu	<i>Što se tiče zatvorskog sistema, materijalni uslovi nastavljaju da se poboljšavaju kroz male obnove objekata, ali su sveukupno loši. Isto važi i za medicinsku podršku i uslove rada osoblja. U junu usvojeno je novo Uputstvo o zdravstvenoj zaštiti pritvorenika i zatvorenika u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, koje, između ostalog, propisuje proceduru inicijalne medicinske kontrole pri prijemu i poboljšano vođenje medicinske evidencije. I dalje ima nedostataka u oblasti rehabilitacije i resocijalizacije. Predviđena je obnova zatvora u Bijelom Polju i pritvorskih prostorija u nekoliko opština, kao i planovi za posebnu ustanovu za zdravstveno zdravlje u okviru Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija. (str.9)</i>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu (III kvartal 2018.)	III kvartal 2018.
13.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Konsultativno saslušanje ministra pravde, ministra unutrašnjih poslova i direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija na temu: „ Stanje u zatvorskom i pritvorskom sistemu Crne Gore“ Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom razmatranja Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu, objavljenog u „Službenom listu CG“, broj 52/17 i Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom razmatranja Izvještaja o ostvarivanju prava mentalno oboljelih lica lišenih slobode, smještenih u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, objavljenog u „Službenom listu CG“, broj 16/18 (član 73 Poslovnika Skupštine Crne Gore)	<i>Vidjeti nalaze i/ili preporuke za aktivnost 7.</i>		IV kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
14.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Strategija za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024. godine s Akcionim planom, za 2019. godinu	<i>Crna Gora takođe treba da usvoji mjere za borbu protiv stereotipa i diskriminatornih praksi, trgovine ljudima i eksploatacije prostitucije i da omogući okruženje za političko učešće i obrazovanje žena, ekonomsko osnaživanje i da se pozabavi potrebama žena koje se suočavaju sa višestrukom diskriminacijom. (str.10)</i>	Strategija za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024. godine s Akcionim planom, za 2019. godinu (IV kvartal 2018.	IV kvartal 2018.
15.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Tematska sjednica: Prava lica sa invaliditetom u Crnoj Gori - Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom usvajanja Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, objavljenog u “Službenom listu CG”, broj 35/15 i Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama, objavljenog u “Službenom listu CG”, broj 37/17	<i>Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva o ostvarivanju prava osoba sa invaliditetom sa međunarodnim standardima, posebno Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom, sporo napreduje. Uprkos usvajanju Analize usklađenosti zakona sa Zakonom o zabrani diskriminacije osoba sa invaliditetom u 2016. do sada su usaglašena samo četiri zakona. Ne postoji jasan budžet koji je dodijeljen za implementaciju strateškog i pravnog okvira u ovoj oblasti. Crna Gora i dalje treba da obezbjedi redovnu i održivu finansijsku podršku organizacijama osoba sa invaliditetom, poboljša mehanizme konsultacija s osobama sa invaliditetom i njihovih reprezentativnih organizacija i da usvoji sveobuhvatnu strategiju deinstitucionalizacije, kao i sveobuhvatnu strategiju o pristupačnosti. Potrebno je da se nastavi s prilagođavanjem javnih zgrada potrebama osoba sa smanjenom pokretljivošću. Crna Gora takođe treba da isprati preporuke iz posmatračkog izveštaja OEBS/ODIHR-a iz 2016. u pogledu pristupačnosti biračkih mjesta osobama sa invaliditetom. Rad na izmjenama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji je odložen, a usvajanje, prvobitno predviđeno 2016, sada je planirano 2018. Pitanje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i adekvatno trošenje sredstava takođe treba da se riješi u saradnji sa relevantnim akterima. (str.10 i 11)</i>		IV kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
16.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Kontrolno saslušanje predstavnika nadležnih organa, učesnika Prve zajedničke sjednice Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje na temu „Sprovođenje Zaključka sa konsultativnog saslušanja dva Odbora iz februara 2018. godine povodom realizacije standarda pristupačnosti fizičkog okruženja, prevoznih sredstava, informaciono- komunikacionih tehnologija, javnih objekata i usluga“ (član 75 Poslovnika Skupštine)	<i>Vidjeti nalaze i preporuke za aktivnost 11.</i>		IV kvartal 2018.
17.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Strategija za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2019-2023 s Akcionim planom za sprovođenje Strategije, za 2019. godinu	<i>Vlasti su nastavile da pokazuju sveukupnu otvorenost u pogledu promovisanja prava lezbijskih, gej, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih (LGBTI) osoba. Priprema Zakona o registrovanom partnerstvu i dalje je u toku kroz konstruktivnu saradnju između MLjMP-a i predstavnika civilnog društva. Isto važi i za terenske aktivnosti i podizanje svijesti na lokalnom nivou. Nacionalna parada ponosa 2017. organizovana je u Podgorici bez ikakvih incidenata. Međutim, povećao se broj prijava zbog govora mržnje koje se odnose na LGBTI osobe u tom periodu. Poboľšana je saradnja između LGBTI zajednice i policije, ali bilans gonjenja govora mržnje treba da se poboľša. Jedan napad na LGBTI osobu prijavljen je do sada u 2017. Situacija generalno ostaje teška na lokalnom nivou, i u samom društvu, gdje prihvatanje seksualne raznolikosti napreduje sporijim tempom. (str.11)</i>	Strategija za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2019-2023 s Akcionim planom za sprovođenje Strategije, za 2019. godinu (IV kvartal 2018.)	IV kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
18.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Predlog zakona o registrovanom partnerstvu	<i>Vidjeti nalaze i preporuke za aktivnost 17.</i>	Predlog zakona o registrovanom partnerstvu (IV kvartal 2018. godine)	IV kvartal 2018.
19.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Konferencija povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava na temu: “Zaštita podataka o ličnosti u Crnoj Gori- zakonodavstvo i praksa” (u saradnji sa Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama)	<i>Vidjeti nalaze i/ili preporuke za aktivnost 4.</i>		IV kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
20.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Kontrolno saslušanje koordinatora Koordinacionog odbora za praćenje implementacije Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica sa posebnim osvrtom na oblast Konik 2017-2019. (član 75 Poslovnika Skupštine)	<i>Što se tiče interno raseljenih lica, vlasti se i dalje bave zaostalim zahtjevima za status "stranca sa stalnim statusom", nakon isteka roka 2014. Broj prijavljenih zahtjeva je blago smanjen na 920 (u poređenju s 945 na kraju 2016), a preko 11000 izbjeglica iz bivše Jugoslavije je već steklo status. Nedostatak identifikacionih dokumenata, posebno za djecu, ostaje pitanje zabrinutosti. U okviru projekata Regionalnog stambenog programa koji su u toku u Nikšiću, Koniku(Podgorica), Pljevljima i Beranama, do sada su završeni građevinski radovi u Nikšiću i na Koniku. U maju je počela izgradnja dodatne jedinice na Koniku, ali i dalje postoji potreba za još, naročito u priobalnom regionu. (str.11 i 12)</i>	Akcioni plan za sprovođenje Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica u Crnoj Gori, s posebnim osvrtom na oblast Konik 2017-2019, za 2018. i 2019. godinu, (I kvartal 2018.)	IV kvartal 2018.
21.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Predlog zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore u budžetu za 2019. godinu (član 53 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore)	<i>Vidjeti nalaze i/ili preporuke za aktivnost 3.</i>		IV kvartal 2018.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2018. godinu

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U NEZVANIČNOM RADNOM DOKUMENTU O TRENUTNOM STANJU U POGLAVLJIMA 23 I 24 U CRNOJ GORI	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
22.	Budžet	Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu (zainteresovano radno tijelo- član 137 Poslovnika Skupštine CG)	-	Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu (IV kvartal 2018.)	IV kvartal 2018.

NAPOMENA: Rokovi za realizaciju utvrđenih aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode zavisice od roka u kojem će Vlada i drugi relevantni subjekti pripremiti i dostaviti Odboru planirane akte na razmatranje.

SEKRETAR ODBORA
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković